

Derneğin yönetim kurulu başkanından aldığı proje danışmanlığı hizmetinin vergi kanunları karşısındaki durumu

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.1.GİB.4.34.17.01-130-47
Tarih	02.01.2018

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Katma Değer Vergisi Grup Müdürlüğü

Sayı : 39044742-130-47 02.01.2018

Konu : Derneğin yönetim kurulu başkanından aldığı proje danışmanlığı hizmetinin vergi kanunları karşısındaki durumu

İlgide kayıtlı özelge talep formunda, katma değer vergisi (KDV) mükellefiyeti olmayan derneğinizin, vergi mükellefiyeti olmayan Dernek Yönetim Kurulu Başkanı ...'dan bir defaya mahsus olmak üzere almış olduğu proje danışmanlığı hizmeti için sorumlu sıfatıyla KDV beyan edip etmeyeceği hususunda Başkanlığımız görüşleri talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 61 inci maddesinde, "*Ücret, işverene tabi ve belirli bir işyerine bağlı olarak çalışanlara hizmet karşılığı verilen para ve ayınlar ile sağlanan ve para ile temsil edilebilen menfaatlerdir.*"

Ücretin ödenek, tazminat, kasa tazminatı (Mali sorumluluk tazminatı), tahsisat, zam, avans, aidat, huzur hakkı, prim, ikramiye, gider karşılığı veya başka adlar altında ödenmiş olması veya bir ortaklık münasebeti niteliğinde olmamak şartı ile kazancın belli bir yüzdesi şeklinde tayin edilmiş bulunması onun mahiyetini değiştirmez." denilmiştir.

Aynı Kanunun 65 inci maddesinde, "*Her türlü serbest meslek faaliyetinden doğan kazançlar serbest meslek kazancıdır.*"

Serbest meslek faaliyeti; sermayeden ziyade şahsi mesaiye, ilmi veya mesleki bilgiye veya ihtisasa dayanan ve ticari mahiyette olmayan işlerin işverene tabi olmaksızın şahsi sorumluluk altında kendi nam ve hesabına yapılmasıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Aynı Kanunun 66 ncı maddesinde ise "*Serbest meslek faaliyetini mutad meslek halinde ifa edenler, serbest meslek erbabıdır. Serbest meslek faaliyetinin yanında meslekten başka bir iş veya görev ile devamlı olarak uğraşılması bu vasfı değiştirmez..."* hükmü yer almaktadır. Ayrıca, Kanunun 82 nci maddesinde de arızı olarak ifa edilen serbest meslek faaliyetleri dolayısıyla tahsil edilen hasılatın arızı kazanç olduğu hüküm altına alınmıştır.

Yine aynı Kanunun "Vergi Tevkifatı" başlıklı 94 üncü maddesinin birinci fıkrası hükmü gereğince, kamu idare ve müesseseleri, iktisadî kamu müesseseleri, sair kurumlar, ticaret şirketleri, iş ortaklıkları, dernekler, vakıflar, dernek ve vakıfların iktisadî işletmeleri, kooperatifler, yatırım fonu yönetenler, gerçek gelirlerini beyan etmeye mecbur olan ticaret ve serbest meslek erbabı, zirai kazançlarını bilanço veya zirai işletme hesabı esasına göre tespit eden çiftçiler, fıkranın bentlerinde sayılan ödemeleri (avans olarak ödenenler dahil) nakden veya hesaben yaptıkları sırada, istihkak sahiplerinin gelir vergilerine mahsuben tevkifat yapmaya mecburdurlar.

Söz konusu fıkranın (1) ve (2) numaralı bentlerinde yer alan hükümler ise;

"1. Hizmet erbabına ödenen ücretler ile 61 inci maddede yazılı olup ücret sayılan ödemelerden (istisnadan faydalananlar hariç), 103 ve 104 üncü maddelere göre,

2.Yaptıkları serbest meslek işleri dolayısıyla bu işleri icra edenlere yapılan ödemelerden (Noterlere serbest meslek faaliyetlerinden dolayı yapılan ödemeler hariç);

a) 18 inci madde kapsamına giren serbest meslek işleri dolayısıyla yapılan ödemelerden, %17

b) Diğerlerinden, %20"

şeklindedir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, Derneğimize proje danışmanlığı hizmeti veren ... 'nın, bu faaliyeti kendi nam ve hesabına mutad meslek olarak icra etmesi halinde, adı geçen serbest meslek erbabı sayılması ve elde ettiği kazancın da serbest meslek kazancı olarak değerlendirilmesi gerekmekte olup, bu kişinin söz konusu faaliyeti arızı olarak ifa etmesi halinde ise elde edilen kazanç arızı serbest meslek kazancı olacaktır.

Gelir vergisi tevkifatı uygulanması açısından, serbest meslek kazancının devamlı veya arızı nitelikte olmasının herhangi bir önemi bulunmadığından, söz konusu Dernek tarafından proje danışmanlığı hizmeti karşılığı adı geçene yapılan serbest meslek ödemesi üzerinden Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (2) numaralı bendinin "b" alt bendi hükmüne göre %20 oranında gelir vergisi tevkifatı yapılması gerekmektedir.

Diğer taraftan, ... ile Derneğiniz arasında ücret ilişkisini doğuran bir hizmet sözleşmesi olması halinde ise Derneğiniz tarafından adı geçene yapılan ödemelerin ücret olarak değerlendirilmesi ve Gelir Vergisi Kanununun 94 üncü maddesinin birinci fıkrasının (1) numaralı bendi hükmü dikkate alınarak tevkifat yapılması gerekir.

Ancak, söz konusu işlemlerde muvazaalı bir durumun tespiti halinde gerekli cezai işlemlerin yapılacağı hususu da tabiidir.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

3065 sayılı KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye' de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-4/1 inci maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu ve bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-9/1 inci maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanunî merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Maliye Bakanlığının, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği,

hükme bağlanmıştır.

Konuyla ilgili olarak KDV Genel Uygulama Tebliğinin "I/C-2.1.2.2 Serbest Meslek Faaliyeti Çerçevesinde Yapılan Teslim ve Hizmetler" başlıklı bölümünde;

"3065 sayılı Kanunun (1/1) inci maddesine göre, serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetler vergiye tabidir. Sözü edilen faaliyetleri mutat ve sürekli olarak yapanlar KDV mükellefi olacak, arizi serbest meslek faaliyetinde bulunanların ise KDV mükellefiyeti tesis edilmeyecektir.

Serbest meslek faaliyetlerini mutat ve sürekli olarak yapanların, prensip olarak KDV mükellefiyeti tesis ettirmeleri gerekmektedir. Ancak, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına

giren teslim ve hizmetleri münhasıran aynı Kanunun 94 üncü maddesinde belirtilen kişi, kurum ve kuruluşlara yapanların hesaplayacağı KDV'nin, bu kişi veya kuruluşlar tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilmesi gerekir.

Serbest meslek erbabının bu uygulamadan faydalanabilmesi için KDV mükellefiyetinin sadece Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına giren işlemlerden ibaret olması ve işlemlerinin tamamının aynı Kanunun 94 üncü maddesinde sayılan kişi, kurum ve kuruluşlara yapılması gerekmektedir.

..."

açıklamalarına yer verilmiştir.

Buna göre, Derneğimize proje danışmanlığı hizmeti veren ... 'nın bu faaliyetini mutad ve sürekli olarak yapması halinde söz konusu hizmet KDV'ye tabi olacak, ancak verilen hizmet Gelir Vergisi Kanununun 18 inci maddesi kapsamına giren hizmetlerden olmadığından KDV tevkifatı söz konusu olmayacaktır.

Ayrıca, söz konusu faaliyet arazi olarak yapılıyor ise bu faaliyet kapsamında yapılan teslim ve hizmetler KDV'ye tabi olmayacaktır.

Diğer taraftan, ... ile Derneğiniz arasında ücret ilişkisini doğuran bir hizmet sözleşmesi olması halinde ise Derneğiniz tarafından adı geçene yapılan ödemeler ücret olarak değerlendirileceğinden alınan proje danışmanlığı hizmeti KDV'nin konusuna girmeyecektir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026